

RIIHIMÄEN KAUPUNGINMUSEO 2013 Toimintakertomus

Sisältö

Riihimäen kaupunginmuseo 2013

Toimintakertomus	1
Yleistä toiminnasta	1
Kokoelmat	2
Wilhelm museotietokanta	3
Näyttelyt	3
Museopedagogiikka	4
Museon näkyvyys	5
2013 tapahtumia	5
TAKO-toiminta	6
Yhteistyö	7
Muu toiminta	7
Myyntipiste	8
Marttojen kesäkahvila pesutupa	8
Hallinto, talous ja henkilökunta	9
Lahjoittajat 2013	9

RIIHIMÄEN KAUPUNGINMUSEO 2013

Toimintakertomus

Kaupunginmuseo on kulttuurihistoriallinen paikallismuseo, jonka tehtävänä on tutkia ja esitellä Riihimäen ja luovutetun Karjalan pitäjän aineellista kulttuuriperintöä. Vuonna 1944 Riihimäki oli yksi antreaalaisten viidestä sijoituspaikkakunnasta.

Perustehtävien lisäksi kaupunginmuseon tavoitteena oli vuonna 2013 toteuttaa useita yhteistyöprojekteja muiden museoiden, kulttuuri- ja opetuslaitosten sekä muiden toimijoiden kanssa.

Kaupunginmuseo sijaitsee yhdessä Riihimäen vanhimmista rakennuksista, ns. ratainsinöörin talossa kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa Rautatienpuistossa. Vuonna 1858 valmistuneessa rakennuksessa on ollut esimerkiksi asemapäällikön asunto, lennätin ja lipputoimisto. Museo on toiminut rakennuksessa vuodesta 1970 lähtien.

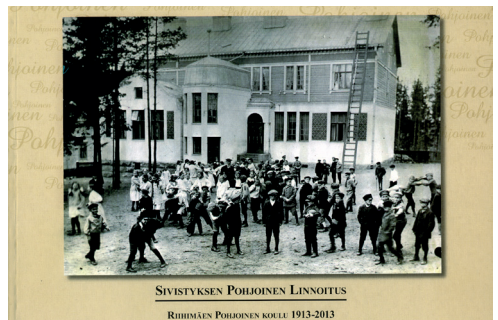
Museo liikuttaa -näyttelyn avajaisista

Yleistä toiminnasta

Vuonna 2013 museossa esiteltiin perusnäyttelyn Riihimäkeläisen tarina lisäksi kaksi teemanäyttelyä, pikkunäyttelyitä sekä järjestettiin erilaisia tapahtumia. Museon toiminnassa painottui yhteistyö monien julkisten tahojen ja yksityishenkilöiden kanssa.

Museon toiminnassa keskeistä on myös tietopalvelutoiminta. Museo toimii matalan kynnyksen tiedonhakupaikkana. Museo vastasi lukuisiin julkisyhteisöjen, yhdistysten ja yksityisten henkilöiden tekemiin kyselyihin. Stanley Security teki riskikartoituksen ja -arvioinnin museosta.

Museo oli avoinna sunnuntaisin ja keskiviikkoisin 12–18 sekä sopimuksen mukaan. Vuoden aikana museossa asioitiin yhteensä 208 päivänä (niistä 101 olivat virallisia aukiolopäiviä).

Sivistyksen Pohjoinen Linnoitus, Riihimäen Pohjoinen koulu 1913–2013 kirjassa käytettiin museon valokuvia

Kokoelmat

Kokoelmatoiminnassa kiinnitettiin edellisen vuoden tavoin erityistä huomiota toiminnan laatuun ja tallennusperiaatteisiin. Kartuntaa pyrittiin tietoisesti rajoittamaan tila- ja resurssipulan vuoksi. Ostoja ei tehty ollenkaan ja lahjoituksia otettiin vastaan vain harkiten. Jo museolle vastaanotetut esineet on saatava järjestykseen ennen kuin kokoelmia voidaan kartuttaa. Luetteloiduttomasta aineistosta on vuonna 2013 tehty poistoja jos esineestä ei ole ollut tiedossa kontekstittietoja.

Asiakirja-arkisto

Luetteloitua Riihimäkeä ja Antreaa koskeva arkistomateriaalia säilytetään kaupungintalon keskusarkistossa. Antrean arkisto on suurimmaksi osaksi järjestetty ja luetteloitu. Se karttui kuudella ja Riihimäkeä koskeva arkisto yhdeksällä artikkelilla. Riihimäen veteraaniarkistoa sekä Väinö Salosen ja Erkylän kartanon arkistokokonaisuutta säilytetään kaupunginmuseon rakennuksessa, jotta ne olisivat helpommin asiakkaiden saavutettavissa.

Esinekokoelmat

Riihimäen kokoelmiin kuuluu n. 19.961 esinettä. Museon kokoelmat karttuivat vuoden aikana 27 esineellä (Riihimäki-kokoelma 19 ja Antrea-kokoelma 8). Viimeisin diaarinumero on 11.794. Sähköiseen muotoon on luetteloitu yhteensä 11.156 esinettä. Antrean kokoelmaan kuuluu arviolta n. 590 esinettä. Viimeinen diaarinumero on 531. Sähköisessä muodossa on 568 esinettä. Kaiken kaikkiaan digitoituja esineitä oli vuoden 2013 lopussa 11.724.

Kirjasto

Museon kokoelmissa on sekä käsikirjastoon kuuluvia kirjoja että museoesineisiin verrattavia vanhoja kirjoja. Riihimäki-kokoelma karttui vuoden aikana 8 kirjalla ja Antrea-kokoelma kahdella kirjalla. Kaikkiaan kirjoja on noin 5.748, joista luetteloituja on 2705 teosta. Kirjoista 872 on sähköisesti luetteloitu. Antreaan liittyviä kirjoja on luetteloitu 78, joista sähköisessä muodossa on 55. Kokonaisnidemäärä on suurempi, sillä joitakin kirjoja museolla on useita kappaleita. Kokoelma on karttunut etupäässä lahjoituksin.

Valokuva-arkisto

Museolla on huomattava valokuva- ja negatiivikokoelma, arviolta noin 175.404 kpl. Valtaosan näistä muodostavat valokuvaamo Ilmolan (perustettu v. 1915) negatiivit ja raakakopiot. Valokuvakokoelma karttui vuoden aikana 201 valokuvalla, joista 193 kuuluu Riihimäki-kokoelmaan ja kahdeksan Antrea-kokoelmaan. Riihimäki-kokoelman viimeinen diaarinumero on 21.621 ja niistä sähköisessä muodossa on yhteensä 93 valokuvaa tai negatiivia. Antrean valokuvia on luetteloitu 2.423, joista 2.344 kuvaa on sähköisessä muodossa.

Wilhelm museotietokanta

Kesällä käynnistettiin yhteistyö Hämeen Ammattikorkeakoulun kanssa web pohjaisen sovelluksen saamiseksi museon aineistoille (esineet, valokuvat, asiakirjat). Hamkin Teknoliateollisuuden koulutus ja tutkimuskeskus järjesti aiheesta kesäkurssin, jossa opiskelijat tarkastelivat ja vertasivat valmiita palveluita. Syksyllä alkaneessa projektin toisessa vaiheessa opiskelijoiden tehtävänä oli työstää varsinainen palvelu, josta voidaan hakea tietoa metatietojen perusteella. Projekti jatkuu vuonna 2014.

Näyttelyt

Teemanäyttelyt

–22.4.2013 Kaupunki elementissään. Modernimpaa kaupunkikuvaa 1960-luvulta

24.3.–1.4. Lämpimin pääsiäisterveisin -pääsiäiskorttiaiheinen pienoisnäyttely

*8.5.–18.8. Museo liikuttaa.
Liikuntakasvatusta Riihimäellä*

Näyttely kertoi Riihimäen liikuntakasvatuksesta eri aikakausina, 1880-luvulta nykyaikaan, vauvaikäisistä ikäihmisiin. Näyttely esitteli etenkin kunnallisesti järjestettyä liikuntakasvatusta: varhaiskasvatusta, urheilupaikkoja sekä mm. erilaisia kuntoliikuntatapahtumia. Esillä oli myös liikuntamuotia eri aikakausilta ja näyttelysalissa pääsi kuvautamaan itsensä valokuvauspaikalla. Näyttelyssä tutustuttiin myös riihimäkeläisten koulujen voimistelu-, urheilu- ja liikuntatuntemuksiin. Aineistona oli koululiikuntamuistoja, joita kertoivat Riihimäellä kouluja käyneet eri-ikäiset ihmiset. Luettavana oli myös entisten liikunnanopettajien näkemyksiä liikuntakasvatuksesta. Näyttely oli toiminnallinen, sillä riihimäkeläiset liikuntakasvattajat järjestivät museon piha-piirissä kaikille avoimia liikuntatuokioita keskiviikkoisin koko näyttelyn ajan. Museon avoinnaoloaikana pihassa sai kokeilla perinteisiä voimistelu- ja taitotemppeja.

8.9.2013–27.4.2014 Toteutumaton Riihimäki

Näyttely esitteli Riihimäen toteutumattomia suunnitelmia. Esillä olivat suunnitelmat 1700-luvun ja 2000-luvun alun väliltä. Suunnitelmat koskivat mm. asemakaavoja, liikennejärjestelyjä sekä nähtävyyksiä.

Kauppalan asemakaavan vuonna 1922 piirtänyt O.I. Meurman suunnitteli pienelle paikkakunnalle korttelin mittaisia kerrostaloja ja raitioliikennettä palvelmaan tulevan suurkaupungin tarpeita. Museon aulassa oli esillä Harald Andersinin v.1916 ja O.I. Meurmanin suunnittelemat asemakaavat. Näyttelysalissa myöhemmät suunnitelmat katsoivat tulevaisuuteen ja pyrkivät parantamaan kaupungin asukkaiden viihtyisyyttä. Näyttelyssä oli myös kuvataiteilija Sari Kalliokosken tekemiä tilataideteoksia. Toteutumaton Riihimäki -näyttely oli mukana myös Art Häme tapahtumassa.

1.10.–31.10. Kaupunginkirjastossa Toteutumaton Riihimäki

Muut näyttelyt

18.5.–18.8.2013 Riihimäen kansalaisopiston kuvanveistoryhmän näyttely (aula- ja puistonäyttely)

Ulkoveistokset oli tehty betonista ja pin-
takäsitelty säänkestäviksi pronssisävyin.
Museon edustalla olivat Ilveksenpentu,
mäyrä ja tanssiva Lotta. Aulanäyttelyssä
oli esillä kirjasinmetalliveistosten lisäksi lii-
kunta-aiheisia reliefejä ja pienoisseistok-
sia. Pääosin työt olivat kivitavarasavesta ja
patinoitu. Kaksi balettitanssijaa oli tehty kip-
sistä, tyllihamein ja kimaltein koristeltuja.

Museopedagogiikka

Kaupunginmuseon pedagoginen toiminta oli kuluneena
vuonna vilkasta. Museon mittatilauksena amanuenssille teet-
tämä Wilhelm-hiiren asu toi uusia mahdollisuuksia järjes-
tää lapsiryhmille erilaisia opastuksia sekä muuta toimintaa.
Museoamanuenssi kokeili asua ensimmäisen kerran pääsiäis-
tapahtumassa, jossa lapsille oli tarjolla Wilhelm-hiiren opas-
tama rastirata. Museo liikuttaa -näyttelyn yhteydessä kaupun-
gin liikuntayksikkö veti kouluryhmille perinneleikkejä museon
pihassa. Wilhelm-hiiri jatkoi leikkien vetämistä päiväkotir-
yhmille kesän aikana. Lokakuussa museo oli toista kertaa
mukana valtakunnallisella Mennään museoon viikolla, jonka
aikana opastuksille tuli useita ryhmiä Riihimäen ala- ja yläkou-
luista. Lokakuussa kaupunginmuseo oli toista kerta mukana
järjestämässä valtakunnallista satupäivää, jolloin museossa
luettiin satuja ja askarrettiin. Loppuvuonna lukuisat esikoulu-
ja päiväkotiryhmät tutustuivat museoon Wilhelm-hiiren pitä-
millä opastuksilla. Lapset voivat suorittaa myös omatoimi-
sesti museon perusnäyttelystä tehdyn Wilhelm-hiirentehtävä-
kierroksen.

Hiiripuvun suunnittelija ja tekijä
Hyrian opiskelija Taina Lindeman
sovittaa pukua vs. amanuenssi
Markus Neulaniemelle

Museon näkyvyys

Museossa kävi ennätysmäärä vierailijoita. Vuoden aikana museossa vieraili 8.565 henkilöä (v. 2011 kävijöitä oli 6983) ja 108 ryhmää (koululaisryhmiä 43, alle kouluikäisten ryhmiä 39) 649 koululaista ja 571 päiväkotikäistä lasta tutustui museon näyttelyihin. Kolme maahanmuuttajaryhmää tutustui museossa Riihimäen historiaan.

4159 kävijää tutustui Kaupunki elementis-sään -näyttelyyn, 1887 henkilöä Museo liikuttaa näyttelyyn, 1721 henkilöä Riihimäen kansalaisopiston näyttelyyn ja 2477 kävijää Toteutumaton Riihimäki -näyttelyyn.

Museo näkyi kuluneen vuoden aikana hyvin mediassa. Teemanäyttelyistä kirjoitettiin Aamupostissa, Hämeen Sanomissa, seutukunnan ilmaisjakelulehdessä sekä Toteutumattomasta Riihimäestä kirjoitettiin Tekniikan Historia lehdessä. Myös Yle Radio Häme ja Iskelmäradio uutisoivat museon toiminnasta. Museon piha toimi televisiossa esitettävän lastenohjelman kuvauspaikkana. Museo oli myös mukana sosiaalisessa mediassa.

2013 tapahtumia

- 14.3. Lähiöilta
- 30.3.–1.4. Pääsiäistapahtuma
- 7.5. Museo liikuttaa -näyttelyn avajaiset
- 18.5. Museopäivä ja Museoiden yö
- 18.5.–8.9. Marttojen kesäkahvila joka sunnuntai sekä Marttojen järjestämiä oheistapahtumia
- 9.6. & 11.8. Kirpputoripäivä

22.5.–14.8. Liikuntatuokioita keskiviikkoisin:

- 22.5. Venyttelyä/Sanna Sten/kaupungin liikuntayksikkö
- 29.5. Pihayleisurheilua/Riihimäen Kisko ry
- 5.6. Asahi opetusta/Nina Vuorenpää/Riihimäen Pyrkivä ry
- 12.6. Lavatanssiopetusta/Marjo Mäkelä ja Martti Koivula
- 19.6. Zumbaa/Taina Koistinen/RiVoLi
- 26.6. Kamppailulajeja/Heracles ry
- 3.7. Suomalaisia liikuntalajeja maahanmuuttajille/Suvi Kataja/kaupungin liikuntayksikkö

Arkkitehti, tekniikan tohtori Johanna Hankonen luennoi suomalaisesta lähiörakentamisesta

- 10.7. Perinteisiä pihaleikkejä/Eila Rekola
- 17.7. Asahi opetusta/Nina Vuorenpää/Riihimäen Pyrkivä ry
- 24.7. Tikkajuoksua ja laser-ammuntaa/Pasi Koistinen/kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus ja Tuomas Ylä-Tuuhonen/Riihimäen Kisko ry
- 31.7. Pyöräilytapahtuma Rautatienpuistossa/Keijo Rajala/Riihimäen Kiista-Veikot ry
- 7.8. Metsämörri-seikkailua lapsille & sauvakävelyä aikuisille/Jaana Keinänen/Riihilatu ry/Sirpa Parviainen ja Susanna Glad
- 14.8. Seniorijumppa/ Suvi Kataja/kaupungin liikuntayksikkö

- 13.6. Rautatieläisten soitto-kunnan puistokonsertti
- 16.6. Päivätanssit
- 30.6. Samuli Parosen seuran Runorinki museon lasiverannalla
- 7.7. Päivätanssit
- 21.7. Museo liikuttaa kuvasuunnistuspäivä
- 4.8. Päivätanssit
- 18.8. Lasten savipaja
- 27.8. Museoväen syyskauden avajaiset
- 4.9. Toteutumaton Riihimäki -näyttelyn avajaiset
- 5.9. Torstaikävely kaupunginmuseolla
- 11.9. Riihimäki-päivä
- 9.10. Kaupunginmuseo mukana ikäihmisten messuilla
- 12.10. & 19.10. Mörrin matkassa -kaupunkikierros
- 18.10. Satupäivä
- 1.12. Joulutapahtuma

TAKO-toiminta

Kaupunginmuseo osallistui vuoden aikana TAKO-seminaareihin. TAKO on ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteis-työverkosto, jonka tavoitteena on sopia museoiden välisestä tallennustyöjaosta sekä koordinoita nykydokumentointia. TAKO siirtyi vuonna 2009 alkaneesta hankkeesta osaksi Museoviraston ja Suomen kansallismuseon toimintaa. Vuonna 2013 kaupunginmuseo allekirjoitti museoiden ja Museoviraston välisen tallennustyönjakosopimuksen, joka tarkoittaa sitä, että tallennustyönjakoon osallistuvat museot kartuttavat kokoelmiaan harkitusti ja jakavat tallennusvastuuta keskenään. Tallennustyönjaon mukaan Riihimäen kaupunginmuseon vastuulla on tallentaa riihimäkeläistä teknokemianteollisuutta sekä Antrean evakkojen kulttuuriperintöä. Tämän lisäksi museo tallentaa myös muuta Riihimäkeen liittyvää esineistöä ja aineistoa.

Yhteistyö

AsemaX

Entiset liikunnanopettajat

Eteläinen koulu (Art Häme)

Hamk, Teknolוגiateollisuuden

koulutus ja tutkimuskeskus

Helsingin kaupunginmuseo

K-Maatalous, Riihimäki

K-Market, Riihimäki

Kopiopaja Oy

Koulut

Liikuntaseurat:

Kontio, Kiista-Veikot, Kisko, Pyrkivä,

Riihilatu, Heracles, RiVoLi ry

Paikalliset muusikot

Pompoti

Riihimäen kaupungin kaavoitusyksikkö

Riihimäen kaupungin kartta- ja tonttiyksikkö

Riihimäen kaupungin liikuntayksikkö

Riihimäen kaupunginkirjasto

Riihimäen kierrätyskeskus

Riihimäen Martat ry

Riihimäen Rautatieläisten Soittokunta

Riihimäki-Seura ry

Samuli Parosen Seura ry

Suomen arkkitehtuurimuseo

Terveystalo, Riihimäki

Vihreä Talo

Muu toiminta

Vaihtuvien näyttelyiden oheistapahtumien lisäksi museolla järjestettiin myös muuta toimintaa. Perinteisiä suosittuja tapahtumia olivat Kansainvälinen museopäivä sekä museoiden yö, pääsiäistapahtuma, asemapahtuma sekä Riihimäki-päivä. Kaupunginmuseo osallistui myös Art Häme tapahtumaan, Satupäivään, ikäihmisten messuille, sekä koululaisille suunnattuun Mennään museoon viikkoon. Näiden lisäksi kaupunginmuseo ja taidemuseo yhdessä Riihimäen Marttojen kanssa järjestivät edellisen vuoden tavoin joulutapahtuman. Kaupunginmuseo ja taidemuseo järjestivät myös lähialueiden museoille syyskauden avajaiset 27.8. kaupunginmuseon piha-alueella.

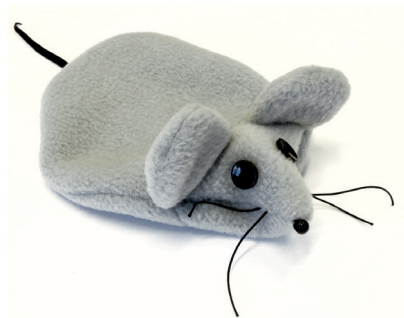
Art Häme - elävää taidetta kaupunginmuseossa

Kaupunginmuseo tuotti Art Häme tapahtumaan (11.–27.10.) monenlaista toimintaa Toteutumaton Riihimäki -näyttelyn yhteyteen. Riihimäen seurakunnan päiväkerholaiset sekä yksityiset perhepäivähoitoryhmät osallistuivat yhdessä Rautatiepuiston vanhusten päivätoimintakerhon kanssa museon pihaan rakennetun Karnevaali teoksen tekoon. Kuvataiteilija Sari Kalliokosken suunnittelema yhteisötaideteoksella muisteltiin kaupunkiin suunniteltua huvipuistoa. Toteutumaton Riihimäki -näyttelyyn pääsi tutustumaan Art Hämeen aikana

Mörrin matkassa kierrokselta. Otto-livari Meurmannia esittää Pietari Vanhala. Kuvaaja: Veli-Matti Heinonen.

katuteatteriopastuksilla. ”Mörrin matkassa” oli käsikirjoitettu kävelykierros arkkitehti Otto Iivari Meurmanin Riihimäki-suunnitelmiin Meurmania näytelleen Pietari Vanhalan johdolla. Tapahtuman ajan näyttelyssä oli lisäksi esillä Eteläisen koulun kolmasluokkalaisten tekemiä suunnitelmia tulevaisuuden Riihimäestä.

Myyntipiste

Museon uudistetussa myyntipisteessä oli myynnissä mm. kirjoja ja muita julkaisuja, postikortteja, pinssejä, saviesineitä sekä julisteita. Toteutumaton Riihimäki -näyttelyn yhteydessä tehtiin aiheeseen liittyvä muki myyntiin. Omien tuotteiden lisäksi museon myyntipisteessä myytiin myös Riihimäen taidemuseon, Riihimäki-Seuran ja Riihimäen postimerkeilijöiden tuotteita.

Marttojen kesäkahvila pesutupa

Riihimäen Martat ry:n kesäkahvila oli avoinna sunnuntaisin 12–16 sekä tapahtumien aikaan museon piharakennuksessa entisessä saunan pesutuvan tiloissa 18.5.–8.9. välisenä aikana. Kahvilasta sai ostaa mm. kahvia, virvokkeita, leivonnaisia ja lahjatavaraa. Martat järjestivät kesäkauden aikana myös tapahtumia ja neuvontapäiviä. Marttojen Pesutupa oli avoinna myös kaupunginmuseon ja taidemuseon yhteisen Joulukauden avajaistapahtuman yhteydessä 1.12.

Marttojen puheenjohtaja Ritva Antila

Hallinto, talous ja henkilökunta

Riihimäen kaupunginmuseo ja Riihimäen taidemuseo yhdessä muodostavat kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisen Riihimäen kaupungin museot -yksikön, jonka päällikkönä toimii johtava intendentti Helena Lindstén. Museoamanuenssi Päivi Yli-Karhula oli koko vuoden perhe- ja hoitovapaalla. Amanuenssin tehtäviä hoiti Markus Neulaniemi.

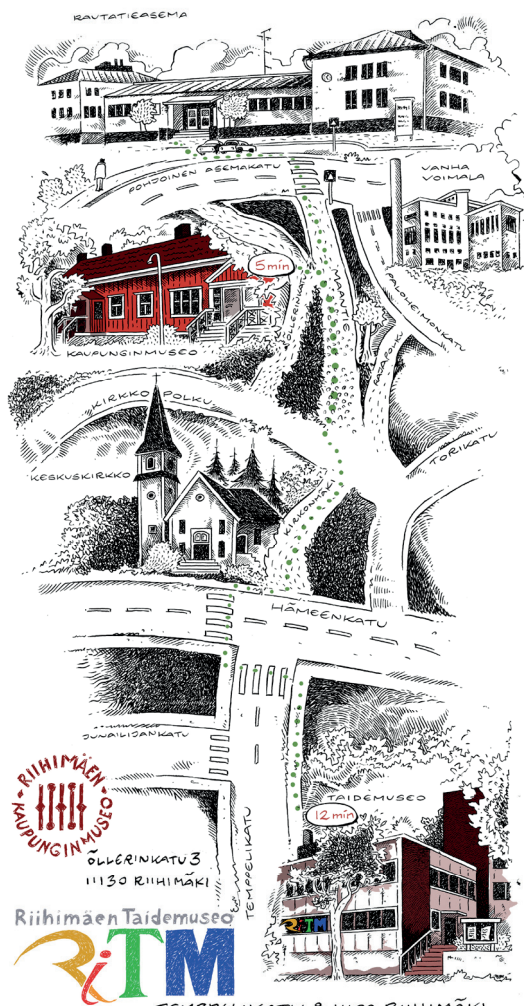
Tilapäinen työvoima

1.1.–31.3.	museoassistentti Jaana Rantalainen
4.3.–28.3.	harjoittelija Miki Halonen
4.4.–30.5.	Niko Winberg
8.4.	Eveliina Helander
– 24.8.2013	siviilipalvelumies Eetu Mattila
21.10.–31.12.	järjestelyapulainen Veli-Matti Junnola
25.3.–24.9.	järjestelyapulainen Pikkis Väisänen
30.9.–	siviilipalvelumies Lassi Jokinen
9.12.–31.12.	museoassistentti Jaana Rantalainen

Lahjoittajat 2013

Ahonen Kauko	Penttilä Terttu
Auvinen Pentti	Pitkänen Raimo
Elomaa Marja	Pohjoinen koulu, Koistinen Veijo
Hankonen Johanna	Pohjolanrinteen koulu, Koistinen Taina
Hartikainen Ilkka	Pytyhtiä Lahja
Jantunen Matti	Riihilatu ry, Keinänen Jaana & Timo
Järvi Liisa	Riihimäen Kiista-Veikot Ry, Keijo Rajala
Kangas Kai	Riihimäen Kontio Ry, Manninen Pekka
Kanta-Hämeen poliisilaitos, Aaltonen Esa	Riihimäen Seudun Osuuspankki
Kivikko Pirkko	Riihimäen uimahalli, Vallin Tarmo
Lehtonen Kari-Veli	Riihimäki-Seura ry, Suoja Paula
Lehtonen Kirsi	Saarinen Tuula
Meriläinen Pertti	Siivonen Matti
Matikainen Tuure	Suomela Risto
Nokireki Risto	Taurun Sukuseura ry, Mäenpää Leena
Patastenmäen koulu, Lohilahti Eija	Törmänen Erkki
Peltosaaren koulu, Myllynen Jarmo	Uramon koulu, Mutta Jyrki

Reittisi Riihimäellä

Karttapiiirros: Sarjakuvataiteilija Ville Pynnönen 2012

RIIHIMÄEN KAUPUNGINMUSEO
 Öllerinkatu 3, 11130 Riihimäki
 p. 019 758 4115, 019 758 4117
www.riihimaki.fi/kaupunginmuseo

facebook

Avoinna ke ja su 12–18,
 muulloin sopimuksen mukaan